

Wij geven in dit jaarbericht beknopt weer hoe we in 2011 als team van vrijwilligers hebben gewerkt. Wij vertrouwen er op dat door het lezen van dit jaarbericht wij op uw belangstelling voor en betrokkenheid bij 't Schoor mogen blijven rekenen.

Inleiding

In 2011 heeft Heemcentrum 't Schoor flink aan de weg getimmerd. Twee evenementen, namelijk de kasteelfeesten en de Open Monumentendag, bezorgden ons veel publiciteit in de plaatselijke en regionale pers. Op beide evenementen kunnen we vol trots en met veel genoeg terugkijken.

Promotieartikelen van de Udenhoutse middenstand

Vele vrijwilligers van Heemcentrum 't Schoor hebben een bijdrage geleverd aan de werkzaamheden die nodig waren om deze evenementen tot stand te brengen. In de hoofdstukken kasteelfeesten en Open Monumentendag kunt u lezen wat we allemaal hebben gerealiseerd.

Bestuur

In 2011 zijn er geen bestuurswisselingen geweest. Het bestuur kwam dit jaar tienmaal bijeen. Lia Clement, secretaris van Heemcentrum 't Schoor, is dit jaar opgenomen in het Genootschap van de Udenhoutse Broeder. Zij ontving deze eretitel mede voor haar vele werkzaamheden voor 't Schoor. Het bestuur heeft in de loop van het jaar een beleidsplan 2012-2016 opgesteld. In het beleidsplan hebben we aangegeven welke acties we gaan uitvoeren met daarbij een tijdsplanning. Een taakomschrijving voor de bestuursleden geeft duidelijk de verantwoordelijkheden binnen het bestuur aan. In november is dit document vastgesteld en ook naar alle betrokken vrijwilligers gestuurd. Het bestuur zal dit beleidsplan jaarlijks toetsen en zo nodig steeds aanpassen. Ook heeft het bestuur besloten om meer aandacht te besteden aan bijzondere verdiensten voor Heemcentrum 't Schoor. Er zijn twee oorkondes opgesteld, een Oorkonde van Verdienste en een Oorkonde van Bijzondere Verbondenheid. De Oorkonde van Verdienste kent het bestuur toe aan vrijwilligers die gedurende een periode van 25 jaar actief werkzaam zijn geweest of een verdienste ten behoeve van het heemcentrum hebben welke gelijk gesteld kan worden met een zeer langdurige actieve inzet en betrokkenheid. De Oorkonde van Bijzondere Verbondenheid kent het bestuur toe aan externe personen en of organisaties die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt tot nut van het heemcentrum.

Op zaterdag 24 september 2011 heeft het bestuur de eerste Oorkonde van Bijzondere Verbondenheid uitgereikt aan de heer Arthur Leijten. Arthur Leijten heeft het schrijversteam de gelegenheid en medewerking geboden om de archieven van het kasteel te bestuderen en heeft tevens het kasteelterrein en de diverse gebouwen opengesteld bij de viering van de kasteelfeesten.

Frans Goossens en Arthur Leijten

Het pand Schoorstraat 2

Helaas is het niet mogelijk in het pand Schoorstraat 2 meer ruimte te verkrijgen voor onze collectie en activiteiten. Afgelopen jaar is in overleg met SFO (Stichting Familie Ommering) besloten om het pand vanaf 2012 gedeeltelijk te gaan inrichten voor culturele activiteiten. Hiertoe wordt op de begane grond de huidige door ons gebruikte garage ingericht als keuken. Op de eerste verdieping worden de leegstaande kamers in de toekomst vergaderlocaties voor SFO. ASVZ gaat de ruimten op de begane grond gebruiken als dagbesteding voor haar cliënten. Ze verwachten dat Heemcentrum 't Schoor op de begane grond regelmatig een wisselcollectie tentoonstelt. Ook is het de bedoeling dat de collectie op

de eerste verdieping en de zolder vaker wordt opengesteld voor bezoekers. Zowel SFO als ASVZ zijn positief over een toekomstige samenwerking met ons heemcentrum.

Samen met bovengenoemde partners wordt er hard gewerkt om de benodigde vergunningen van de Gemeente Tilburg te verkrijgen.

We verwachten in 2012 een nieuw meerjarig huurcontract te kunnen afsluiten.

Den herd van 't Schoor

Sponsoren, stutten en steunen

Gelukkig mogen we al jarenlang rekenen op een constante club van sponsoren, stutten en steunen. Ze stellen ons in staat om aan onze jaarlijkse verplichtingen te voldoen. Daarnaast kunnen we voor incidentele projecten een beroep doen op projectsubsidies bij de overheid, bedrijven en instellingen. Helaas is het door de crisis ook steeds moeilijker dergelijke subsidies te verkrijgen. Voor 2012 staan belangrijke ontwikkelingen op stapel ten aanzien van de exploitatie van het gebouw

waarin we zijn gehuisvest. Dit zal ook de nodige financiële consequenties voor ons heemcentrum met zich meebrengen. Meer dan eens zal daarom in de toekomst gezocht moeten worden naar sponsors en subsidieverstrekkers die ons structureel willen steunen.

Viering 250 jaar Kasteel de Strijdhoeve 1761-2011

Dit jaar werd feestelijk het 250-jarig bestaan van Kasteel de Strijdhoeve gevierd.

De vrijwilligers van Heemcentrum 't Schoor waren zeer actief betrokken bij de vele activiteiten die plaatsvonden in het kader van dit jubileum.

Op 22 april werd gestart met het gratis huis aan huis verspreiden van een fraaie Unentse Krant, de vierde uitgave in deze reeks. De krant met een oplage van 5000 exemplaren werd zeer enthousiast ontvangen door de inwoners van Udenhout en Biezenmortel.

Van 4 mei tot 13 juni was er een expositie over het kasteel ingericht in de bibliotheek van Udenhout.

Leerlingen van groep 4 van de plaatselijke basisscholen brachten klassikaal een bezoek aan deze expositie.

Van 6 tot 9 juni werden 350 leerlingen uit de bovenbouw van de Udenhoutse basisscholen ontvangen in het kasteel. Zij werden door vrijwilligers van 't Schoor rondgeleid en de leerlingen ontvingen een interessante lesbrief die speciaal voor dit jubileum door ons was samengesteld.

Op 7 juni hield de voorzitter van ons schrijversteam een lezing over het kasteel in de openbare bibliotheek van Udenhout. De stoelen waren tot de laatste plaats bezet en we ontvingen veel leuke reacties.

In het Pinksterweekend werden de zogenaamde kasteelfeesten gehouden. Vanuit 't Schoor hadden twee bestuursleden zitting in een enthousiaste werkgroep die alle feestelijkheden en activiteiten bedacht en organiseerde.

Op zaterdag 11 juni werd op het fraaie binnenplein van het kasteel in aanwezigheid van ruim 200 genodigden ons boek met als titel 'Over 't Kasteel' gepresenteerd. Het werd een sfeervolle en feestelijke bijeenkomst. Meer informatie over deze boekpresentatie leest u in de bijdrage van het schrijversteam.

Op zondag 12 juni werd de dag begonnen met een gildegroet aan de kasteel eigenaar met aansluitend een middeleeuwse dorpsbrunch, die dankzij het stralende weer een groot succes werd. De dag werd afgesloten met een muziekprogramma waaraan veel Udenhouts talent meewerkte.

Kasteelfeesten 2011

Op maandag 13 juni werd aangesloten bij de landelijke Open Kastelendag en vonden er een kunstmarkt en een roofvogelshow plaats. Dit trok veel bezoekers.

Ook was er door ons een wandeling uitgezet rond en over de landerijen van kasteel De Strijdhoeve. Deze wandeling was opgenomen in onze Unentse Krant en was gedurende het hele weekend voor geïnteresseerden ook apart

verkrijgbaar. Daarnaast was er een z.g. Eerste dag enveloppe te koop waarop een speciale fraaie postzegel van het jubilerende kasteel.

Het hele weekend was het kasteel gedeeltelijk toegankelijk en was er in de kelder een uitgebreide expositie te bezichtigen met als thema het 250-jarig bestaan van het kasteel. De expositie was door onze vrijwilligers ingericht. Dat was een hele klus maar het resultaat mocht er zijn. Het hele weekend was er een groot aantal vrijwilligers aanwezig om rondleidingen en uitleg te geven aan de vele bezoekers. Er is niet alleen tijdens de kasteelfeesten, maar ook in de voorbereidingen door de vrijwilligers van Heemcentrum 't Schoor heel hard en met veel enthousiasme gewerkt om alle genoemde activiteiten te doen slagen.

Veel dorpsbewoners waren betrokken bij de festiviteiten en ruim 3000 bezoekers bezochten in dat weekend het kasteel. Het werd, zoals we vooraf ook hadden gehoopt, een echt dorpsfeest met een fantastische sfeer.

Schrijversteam

Voor het schrijversteam is 2011 een bijzonder druk jaar geweest.

Allereerst werd Unentse Sprokkels 8 gepresenteerd. Sprokkels wordt steeds meer een podium waarin gastschrijvers hun verhaal over Udenhout kwijt kunnen. Hierdoor neemt de variëteit aan artikelen toe wat zeker een positieve ontwikkeling genoemd mag worden. Net voor Pasen kwam de 4^e Unentse krant uit. Deze krant bestaat uit 16 pagina's boordevol wetenswaardigheden over kasteel De Strijdhoeve en Udenhout. De krant zag er mooi uit en werd gratis verspreid in Udenhout en Biezenmortel. Een betere publiciteit kan het Heemcentrum zich niet wensen. Het is geweldig dat dit soort dingen in een dorp gerealiseerd kunnen worden. Bij

Heemcentrum 't Schoor kwamen er veel complimenten binnen en speciaal over de twee pagina's met achtergrondinformatie over de kasteelstraten in de woonwijk De Mortel. Ook *nieuwe Udenhouters* sprak dit blijkbaar aan.

De vierde Unentse krant

Als klap op de vuurpijl werd met Pinksteren het boek gepresenteerd "Over 't kasteel" 250 jaar kasteel De Strijdhoeve Udenhout 1761-2011. Het is een prachtig boek geworden in full color. Ook de presentatie tijdens de kasteeldagen verliep vlekkeloos.

Voor het schrijversteam is het boek over het kasteel ongetwijfeld een van de mooiste projecten tot nu toe geweest. Ondertussen is het schrijversteam al weer met het volgende project bezig namelijk een boek over Udenhoutse en Biezenmortelse families. Omdat er nog veel onderzoek nodig is, is dat boek gepland voor 2015.

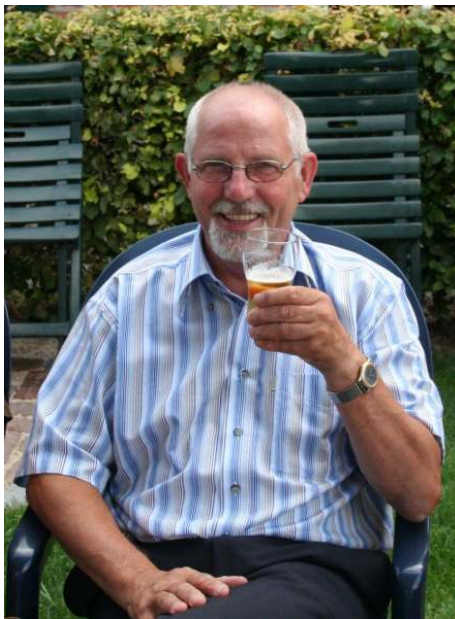
Presentaties

Op 24 januari heeft een bestuurslid een presentatie verzorgd over tradities en gebruiken rondom bruiloften. Deze presentatie was op verzoek van de leden van de commissie boerenbruiloft van SKU tot stand gekomen. Met behulp van oude foto's werd er een leuk Udenhouts tintje aan gegeven.

Twee andere bestuursleden hebben voor de zondaginloop van de KBO een presentatie gehouden met als titel 'Van de wieg tot het graf'.

In samenwerking met Udenhouts Belang heeft Heemcentrum 't Schoor ook dit jaar weer de dodenherdenking op 4 mei bij het Mariakapelleke aan de Schoorstraat verzorgd.

Vrijwilligers

In memoriam Henk Verhoeven

Ook in 2011 hebben onze vrijwilligers hun bijdrage geleverd aan alle activiteiten van Heemcentrum 't Schoor. Zonder hen was het niet mogelijk geweest om tijdens de kasteel-feesten en Open Monumentendag 't Schoor zo'n goede publiciteit en uitstraling te geven. Ieders inbreng wordt dan ook zeer gewaardeerd. Helaas

is op 20 december 2011 onze gewaardeerde vrijwilliger Henk Verhoeven ons ontvallen. Jarenlang heeft hij zich belangeloos ingezet voor ons heemcentrum bij het onderhoud van het interieur en de collectie van het heemcentrum en de inrichting van diverse exposities. In augustus hebben we tijdens de jaarlijkse bedankmiddag officieel afscheid genomen van Nel Verhoeven. Nel is vanaf de oprichting betrokken geweest bij de dinsdagmiddaggroep. De dames van deze werkgroep zorgen voor een goede opstelling van onze collectie en ook het schoonhouden is een van hun belangrijke taken. Zonder hun inzet kunnen we onze prachtige collectie niet zo welverzorgd aan onze bezoekers tonen

Frans Goossens en Nel Verhoeven

Nel, nogmaals heel hartelijk dank voor al jouw werkzaamheden voor Heemcentrum 't Schoor.

Tijdens de bedankmiddag heeft André Witlox zijn presentatie over tradities en gebruiken bij bruiloften voor onze vrijwilligers gegeven.

Onder het genot van een hapje en een drankje was de bedankmiddag voor iedereen een gezellig samenzijn.

Collectie

Rondleidingen in Heemcentrum 't Schoor.

In 2011 hebben we tot nu toe 257 personen in 't Schoor mogen ontvangen om hen onze collectie te laten zien.

Een toename van 20 ten opzichte van 2010.

De zomeropenstelling op de eerste woensdagmiddag van de vakantie maanden was dit jaar beter bezocht dan in 2010, de eerste dag 0, de 2^e dag 10 bezoekers en de laatste dag maakte alles goed met 46 bezoekers. In het komend jaar gaan we meer bekendheid geven aan deze zomer-openstellingen.

Basisschool de Wichelroede kwam ook dit jaar met 52 kinderen op bezoek en we ontvingen aardige reacties van de kinderen in de vorm van gedichtjes, verhaaltjes en tekeningen.

Als uitwisseling tussen heemkundekringen hebben we het bestuur van Carel de Roy uit Alphen ontvangen.

Contact met de scholen

We hebben een fijne samenwerking met basisschool de Wichelroede. Samen met de leerkrachten wordt een wandeling en een fietstocht in en rondom het dorp voorbereid.

Samen met de rondleidingen in 't Schoor wordt dit een drieluik voor het komende schooljaar.

We proberen de andere scholen in Udenhout en Biezenmortel ook voor dit project enthousiast te krijgen.

Rondleiding van de leerlingen van de basisschool tijdens de kasteelfeesten

In het verslagjaar konden diverse aanwinsten aan onze collectie worden toegevoegd. Uit de nalatenschap van Alice Wender en Piet Scholtze mochten we interessant historisch materiaal verwerven. Dat geldt ook voor de instrumentenkoffer van dokter Goossens, die de familie ons aanbood. Van Jan van de Voort, Henk Haen en Bert van Asten verkregen we voor onze bibliotheek veel "Brabantica", naslagwerken en de complete jaargangen van "De Sportflits", het clubblad van S.V.S.S.S. STUVO en Algemeen Belang hebben bij het beëindigen van hun activiteiten hun archieven aan 't Schoor overgedragen. Een grote verzameling houtbewerkingsgereedschap werd ons aangeboden door de familie Dumoulin. Ook vele anderen wisten ons te vinden om een of ander bijzonder item aan te bieden.

Werkgroepen

Werkgroep toponymie

In het afgelopen jaar is de werkgroep toponiemen vier keer bijeen geweest. Tijdens deze bijeenkomsten is voornamelijk informatie opgedaan en uitgewisseld over het einddoel en de koers van de werkgroep. Hierop is besloten dat de werkgroep zich gaat verdiepen in het beschrijven van de kadastersecties uit 1832 voor Udenhout en Biezenmortel en deze later op te tuigen met de reeds verzamelde toponiemen. Uiteindelijk moet dit gaan leiden tot een boek over buurtschappen en toponiemen.

Werkgroep Genealogie

De werkgroep genealogie heeft als voornaamste doelstelling het benodigde bronmateriaal te verzamelen waarmee in 2015 een fraai boek uitgegeven kan worden over Unentse/ Biezenmortelse families. De werkgroep heeft al verschillende families onder de loep genomen. Criterium is dat de stamboom teruggaat naar Udenhoutse voorouders uit minimaal de eerste helft van de negentiende eeuw. De werkgroep verzamelt niet alleen de data van geboorte, huwelijk, overlijden en dergelijke maar is ook erg geïnteresseerd in de verhalen die binnen die families circuleren over het leven en werken van hun voorouders. Vanzelfsprekend wordt ook fraai fotomateriaal verzameld om het boek te illustreren. In het boek zal een eerste selectie van Unentse families aan bod komen. Het is onmogelijk om in één boek alle echt Unentse families te verzamelen. Als het boek een succes wordt zal er ongetwijfeld een tweede deel volgen waar weer andere families aan bod komen.

Werkgroep oude gebouwen

Deze werkgroep zal de komende tijd haar werkzaamheden richten op de invoering van een QR-code op monumentale gebouwen in ons dorp. Joost van Dongen heeft voor dit project ondersteuning gekregen van Cor van Beers. We gaan bescheiden van start door het aanbrengen van de QR-code op een paar gebouwen in Udenhout. QR staat voor Quick Response en kan worden geraadpleegd met behulp van een Smartphone.

Werkgroep restauratie historische graven parochiekerkhof

De werkzaamheden zijn gestart en we verwachten dat de restauratie in 2012 wordt afgerond.

Werkgroep Open Monumentendag

Naar aanleiding van het thema van 2011 „Industrieel Erfgoed” werd besloten dit jaar Open Monumentendag te organiseren op het terrein van de voormalige steenfabriek. Met medewerking van de Firma Gubbels hebben we het gebouw, dat vroeger gebruikt werd als showroom, kunnen inrichten voor een mooie tentoonstelling over de geschiedenis van de steenfabriek. Ongeveer 700 belangstellenden hebben deze tentoonstelling bezocht. In de ochtenduren was er zelfs sprake van een reünie van oud-medewerkers van de steenfabriek. In een gezellige sfeer werden foto's bekeken en verhalen verteld over het vroegere werk op de steenfabriek.

Naast onze collectie hadden ook Brabants Landschap en Stichting Overlegplatform de Duinboeren een informatiestand in de grote zaal van de showroom opgesteld.

Open monumentendag in de showroom van de voormalige steenfabriek

Werkgroep archeologie

Op het terrein van Huize Sint Vincentius en op de bouwlocatie van de nieuwe wijk Den Bogerd is archeologisch onderzoek verricht.

In Den Bogerd zijn een tiental stenen gewichten gevonden, waarschijnlijk gewichten voor een weefgestoelte uit de IJzertijd. Ook zijn er sporen ontdekt van de aanwezigheid van een 2000 jaar oude bewoning in dit gebied, putten, woningen en afvalhopen.

Tot slot

Mede door de inzet van al onze vrijwilligers is dit jaar veel tot stand kunnen komen. Door hun collegiale samenwerking is veel bereikt. Elkaar ondersteunen in de kennis van de geschiedenis van Udenhout en Biezenmortel is een belangrijk gegeven en daardoor kunnen we deze projecten ook succesvol realiseren.

Frans Goossens, voorzitter

Nog verkrijgbare publicaties

- Over 't Kasteel € 25 (porto € 3,75)
- Gewoon van mens tot mens, 100 jaar Vincentiusvereniging € 10 (porto € 3,75)
- Algemeen Belang, politieke vereniging 1966-2010, Liber Amicorum € 5 (porto € 3,75)
- Over een sterk staaltje € 15 (porto € 3,75)
- Unentse Sprokkels 3 € 10 (porto € 3,75)
- Unentse Sprokkels 5 € 10 (porto € 3,75)
- Unentse Sprokkels 7 € 10 (porto € 3,75)
- Unentse Sprokkels 8 € 10 (porto € 3,75)
- Kadastrale atlas Udenhout 1832 € 20 (porto € 6,20)
- Over de School € 5 (portokosten € 3,75)
- Over de Unentse kerk € 15 (portokosten € 3,75)
- 75 jaar S.S.S. € 10 (portokosten € 3,75)
- Scouting St-Lambertus Udenhout 1947-1997 50 jaar jeugd in beweging € 10 (porto € 3,75)
- 75 jaar bouwen in Udenhout € 2,30 (porto € 0,88)
- kalender "Dorpsleven Udenhout-Biezenmortel" 2012 € 4,50 voorgaande jaren € 2,50 (porto € 1,76)
- Reproductie van een oude schoolkaart van Udenhout en Biezenmortel rond 1925 € 1 (porto € 1,32)

De nog verkrijgbare publicaties kunt u bestellen via het secretariaat Heemcentrum 't Schoor:

Lia Clement-Verhoeven, Achthoevenstraat 48, 5071 AS Udenhout telefoon 013-5111166, e-mail:

heemcentrumudenhout@gmail.com